

نظام اقتصادی جهان باید بر پایه عادلانه تری استوار گردد

تشکیل مجمع عمومی خاص ملل متحد بمنظور بررسی و اتخاذ تصمیم پیرامون

مسائل مربوط به مواد خام و توسعه

اجلاسیه مجمع عمومی خاص سازمان ملل متحد برای بررسی وضع جهانی مواد خام و توسعه در تاریخ ۹ آوریل ۱۹۷۴ در نیویورک گشایش یافت و بحث در این باره سه هفته به طول خواهد انجامید. هدف بررسی مجمع عمومی خاص اینست که نظام اقتصادی جهان بر پایه عادلانه تری استوار گردد و درآمد بیشتری به کشورهای جهان سوم که قسمت عمده مواد خام جهان را تامین میکنند تعلق گیرد.

این نخستین باری است که مجمع عمومی خاص بمنظور بحث درباره مسائل اقتصادی تشکیل میشود. چهار مجمع عمومی خاص در گذشته نیز تشکیل شده بود که به بررسی مسائل سیاسی پرداخت.

اهمیت این اجلاسیه را نمی توان از نظر دور داشت زیرا در گذشته مساعی سازمان ملل متحد در جهت حل مسائل سیاسی بیشتر دور میزد اما امروز دنیا با اقیامیات تازه ای روبرو شده است که جامعه جهانی نمیتواند آنرا نادیده بگیرد و ناچار باید مساعی خود را برای یافتن راه حلی عادلانه و پایدار بکاربرد.

طرح مسئله بحران انرژی جهانیان را به این نکته متوجه نمود که این بحران یکی از مظاهر بحران های مواد خام است که بطور کلی دنیا با آن روبرو است.

ذخائر مواد خام دیگر نیز از قبیل مس، قلع، منگنز، اورانیوم و مواد خام کشاورزی از قبیل گندم و قند و شکر در وضعی است که اگر فکر عاجلی برای پیدا کردن راه حل جهانی جهت آن نشود دنیا با مشکلاتی مواجه خواهد شد.

احتیاج کشورهای صنعتی به مواد خام از طرفی و عدم تناسب بین بهای مواد خام و بهای

محصولات صنعتی این مشکل را دوچندان نموده است. موفقیت اوپک در افزایش بهای نفت وسیع در متناسب کردن آن با بهای محصولات صنعتی موضوع لزوم برقراری هماهنگی بین بهای مواد خام دیگر را باقیمت فرآورده‌های صنعتی طرح نمود. عوامل دیگر اقتصادی از قبیل تورم نیز مزید بر علت شده و اکنون نیازمندی بیافتن راه حل منصفانه‌ای در مناسبات اقتصادی بیش از پیش احساس می‌شود.

بطوریکه نگارنده در شماره اسفندماه مجله مسائل جهان متذکر شد پیشنهاد تشکیل مجمع عمومی خاص توسط دولت انجیزای عنوان گردید و دول دیگر نیز موافقت خود را بتدریج اعلام داشتند و بدین ترتیب انعقاد مجمع عمومی خاص صورت عمل بخود گرفت.

در فاصله پیشنهاد تشکیل مجمع عمومی خاص توسط دولت الجزایر و گشایش آن نمایندگان کشورهای در حال توسعه که تعداد آن به ۹۷ رسیده است در نیویورک گرد هم آمده برای تهیه مقدمات کنفرانس واتخاذ خط مشی واحد مذاکراتی داشتند که بصورت اعلامیه‌ای همزمان با گشایش مجمع عمومی خاص منتهی گردید.

ضمن اعلامیه نامبرده به این نکته اشاره شده که ثمرات پیشرفت بطور منصفانه بین کلیه کشورهای جهان تقسیم نشده و با اینکه کشورهای در حال توسعه ۷۰ درصد جمعیت روی کره ارض را تشکیل می‌دهند بیش از ۳۰ درصد درآمد کل جهانی نصیب آنها نمیشود و در نظام اقتصادی کنونی جهان پیشرفت عادلانه و متناسب امکان پذیر نیست و از جمله تقاضاهای کشورهای در حال توسعه اینست که بهای مواد خام با بهای فرآورده‌های کشورهای صنعتی متناسب گردد و بازرگانی خارجی که امروز در انحصار کشورهای صنعتی است صورت عادلانه تری بخود گیرد بطوریکه کشورهای در حال توسعه بتوانند سهم بیشتری در آن داشته باشند. نکات زیر نیز ضمن اعلامیه منظور گردیده است.

حاکمیت مطلق کشورهای بر منابع طبیعی و از جمله مواد معدنی خود

- پذیرش اصل افزایش بهای مواد خام بمنظور ایجاد تناسب با افزایش قیمت انرژی و

مواد غذایی

- سهم عادلانه در حمل و نقل مواد اولیه کالاها برای کشورهای در حال رشد

- تشویق کشورهای در حال توسعه به اینکه مواد خام خود را بجای اینکه بصورت اولیه

صادر کنند در آن تغییراتی داده بصورت قابل استفاده تری در آورند مثلا بجای اینکه سنگ آهن را

صادر کنند آنرا تصفیه نموده و آهن خالص را صادر نمایند.

پیام مهم شاهنشاه

شاهنشاه آریامهر بمناسبت تشکیل مجمع عمومی خاص پیامی بدبیر کل ملل متحد ارسال

داشتند که از نظر اهمیت قبل از بحث درباره جریان مجمع عمومی فوق العاده ملل متحد متن

کامل آنرا بنظر خوانندگان می‌رسانم زیرا کلیه مسائل حیاتی و مهمی که جهان امروز با آن

روبروست با ناصحت و بلاغت تمام در این پیام منعکس است.

شاهنشاه آریامهر در این پیام میفرماید :

« تشکیل اجلاسبه ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای رسیدگی بموضوع مواد خام و توسعه و رویدادی است بس مهم که می تواند آغاز دوران قاطعی در تاریخ شود .
 شایسته است مسئله ای با چنین اهمیت که در زندگی روزمره کلیه ملل تاثیر مستقیم دارد مورد توجه و علاقه این مجمع ، که بیش از هر مجمع دیگری نماینده و معرف ملتها است واقع گردد . هیچ چیزی روح زمان ما را نیکوتر از این حقیقت منمکس نمیسازد که این اجلاسبه ویژه برخلاف جلسات پیشین ، نه از جنک و کشمکش در میان ملل بلکه از شناسائی و ادراک روزافزون وابستگی ملتها بیکدیگر ناشی می شود . موضوع مهمی که در مشاورات شما بمحك زده خواهد شد این است که آیا ما اکنون این بینش وشهامت را داریم که با روحیه ای حقیقتا سازگار با اوضاع و احوال این جهان بسوی تعدیل و اصلاح نظام اقتصادی دنیا گام برداریم بطریقی که منافع مشروع و آمال کلیه ملل ، خواه توسعه یافته خواه رو به توسعه تامین گردد ؟
 دیر زمانی است که جهان سوم بخاطر ناتوانی در دفاع از خود در برابر تفوق اقتصادهای توسعه یافته مکافات کشیده و فریادهای اعتراض آن علیه تجارت غیر منصفانه با سکوت و خونسردی رو بر وروده است . مواد خام آن که به بهای ارزان و به مقدار فراوان عرضه میگردد بازارهای توسعه یافته را چنان انباشته وسیر کرده که نه تنها بر تنم ملتهای غنی بسی افزوده شده بلکه اسراف و تبذیری محدود حصری را نیز موجب گردیده است . اقتصاد کشورهای رو به توسعه در برابر نوسانات بازارهای پولی جهان بگونه ای روزافزون آسیب پذیر است و اینان را در تنظیم و تنسيق بازارهای مزبور نفوذ چندانی نیست . آثار تورم از مرزها در گذشته و به کشورهای رو به توسعه لطمه شدیدی وارد آورده است . دسترسی بلامانع به بازارهای جهان از این کشورها دریغ شده در صورتیکه هنوز تقسیم بین المللی کار بصورت مناسب جامه عمل نپوشیده است .

اینک زمان آن فرا رسیده است که بسوی يك اقتصاد جهانی منطقی گام برداریم بدین معنی که از جمله ، مواد خاصی که در دست ملتهای رو به توسعه هست ، نسبت به بهای کالاهای وارداتی از بازار کشورهای صنعتی ، ارزش ثابت و واقعی خود را حفظ کنند . تجارت باید ، با توجه به اینکه پیشرفت و خوشبختی کشورهای فقیر مستلزم کاهش تنم و رفاه اغنیا نیست ، وسیله ترقی برای جمیع مردمان باشد . منطقی کردن اقتصاد جهان همچنین اقتضاء می کند که به مساعی مربوط به ازمیان بردن شکاف موجود بین کشورهای توسعه یافته و رو به توسعه شنایی تازه ونبر و مند داده شود .

ما به سهم خویش از موفقیت دشوار کشورهای رو به توسعه غافل نیستیم . قبلا قصد ایران را به بذل یاری قابل توجهی در راه کاستن از بارها و مشکلات اقتصادی این ملتها اعلام کرده ام . ما بر نامه کمک دامنه داری طرح کرده ایم که دامنه و ابعاد کامل آنرا نمایندگان من در مجمع تشریح خواهند کرد . صمیمانه امیدوارم که کشورهای صنعتی بزرگ و آن کشورهای رو به توسعه ای که پول و سرمایه مازاد بر احتیاج دارند در این مهم به ایران به پیوندند .
 آرزو میکنم بررسیهای نمایندگان مجمع عمومی موفقیت آمیز باشد .

اهدافها و امکانات مجمع عمومی خاص ملل متحد

دبیر کل ملل متحد ضمن بیانات خود در نخستین جلسه مجمع عمومی متذکر گردید که برای ایجاد سیستم اقتصادی جهانی که هم عادلانه و هم عملی باشد باید توجه داشت که همبستگی جهانی بطور اجتناب ناپذیری رو به افزایش است. وی مسائل زیر را احصاء نمود که باید پیرامون آن بفوریت اقداماتی معمول گردد:

فقر عمومی - که دوسوم نفوس جهانی از آن رنج می‌برند و از این جهت میتوان ادعا نامه شدیدی بر علیه تمدن کنونی جهان عنوان نمود.

از دیاد جمعیت - وی اضافه کرد در طی همین سه هفته که مجمع عمومی خاص منعقد است بر نفوس کره ارض بمیزان ۴ میلیون افزوده خواهد شد.

خوراک - تولید مواد خوراکی برای تغذیه کلیه جهانیان که فشار بیشتری را بر منابع طبیعی جهان ایجاد میکند.

انرژی - جهانیان به اهمیت انرژی در زندگی روزانه خود بیش از پیش پی برده‌اند. هزینه‌های نظامی - وی متذکر گردید که طی همین سه هفته انعقاد مجمع عمومی فزاید - چهارصد میلیون دلار بمصرف تسلیحات خواهد رسید و نیاز به خلع سلاح اساسی بیش از پیش احساس میشود.

سیستم پولی جهانی - برقراری سیستم پولی موثر کمال ضرورت را دارد تا بتوان از منابع طبیعی به بهترین وجه و در جهت منافع همگان بهره برداری نمود.

نظر ایالات متحده آمریکا در تشکیل کنفرانس کشورهای مصرف کننده عمده نفت در اواسط ماه فوریه این بود که بحث در صحنه بین المللی به بررسی مسائل ناشی از بحران انرژی محدود شود، یا اینحال تلاش‌های جهان سوم ایجاد نموده برای تشکیل مجمع عمومی خاص توافق شود و در آنجا تنها به بحث و بررسی بحران انرژی اکتفا نشود بلکه این بحث شامل کلیه مسائل مرتبط با مواد خام و همچنین توسعه گردد. بدون شك طرح موضوع با ابعاد تازه که شامل مسائلی از قبیل مواد اولیه بطور کلی و بازرگانی جهانی و سیستم پولی بین المللی خواهد بود، موقیتهای برای کشورهای جهان سوم تلقی میشود.

ایالات متحده آمریکا هم که توفیق یافت نه تنها کنفرانس واشینگتن را تشکیل دهد بلکه نظرات خود را طی کنفرانس نامبرده به تصویب ۱۱ کشور شرکت کننده برساند. (دولت فرانسه با نظرات نامبرده موافقت نمود) نخستین پیروزی را بدست آورد و توفیق دولت ایالات متحده آمریکا در دفع تحریم صدور نفت بدان کشور نیز موقیتهای محسوب میشود.

پیروزی نسبی کشورهای صنعتی از طرفی و کشورهای جهان سوم از طرف دیگر به امید حصول موافقت در مجمع عمومی خاص میافزاید. با توجه به این سوابق پیش بینی میشود که ایالات متحده آمریکا سعی نماید در مورد مسائل مربوط به مواد خام با کشورهای تولید کننده بتوافق برسد. بویژه آنکه اصرار ایالات متحده آمریکا به پائین آوردن بهای نفت علیرغم پشتیبانی شیخ زکی یمانی وزیر عربستان سعودی بجائی نرسید و اجلاس به آخر کنفرانس اوپک نظرات

دولت شاهنشاهی را در مورد بهای نفت تأیید نمود و اقداماتی هم که شاید بمنظور ایجاد ثنثت بین کشورهای تولیدکننده نفت به عمل آمد منتهی به نتیجه مثبت نگردید. نکته دیگر آنکه در پاره‌ای از محافل صنعتی غرب اینطور عنوان شده بود که اقدام دولتهای تولیدکننده نفت به موازنه پرداختهای کشورهای جهان سوم فاقد نفت لطمه جبران ناپذیری وارد آورده است تا بدین ترتیب تفرقه‌ای در صف کشورهای جهان سوم بوجود آید و از همکاری آنها بر اساس منافع مشترك در مجمع عمومی خاص جلوگیری شود. این تلاشها خوشبختانه بنقایح مثبت نرسید زیرا برهیچکس پوشیده نیست که مشکلات کشورهای فاقد نفت خاصه کشورهای فاقد مواد خام تازگی ندارد و بیشتر ناشی از فقدان همکاری کشورهای توسعه یافته در اجرای قطننامه‌های مربوطه سازمان ملل متحد از جمله قطننامه ناظر به استراتژی توسعه میباشد.

شرایط غیر عادلانه مبادلات بازرگانی و عدم تناسب بین بهای مواد خام و بهای فرآورده‌های صنعتی و فقدان ارزش کافی جهت تدارک و سایل لازم از پیشرفت آنها جلوگیری نموده است. بعلاوه این نکته بر همگان آشکار است که این قبیل کشورها جزء ناچیزی از نفت جهان را مصرف میکنند و قسمت اعظم آن بوسیله کشورهای صنعتی مصرف می‌شود.

این نکته نیز روشن گردید که افزایش بهای نفت در افزایش بهای کالاهای کشورهای صنعتی فقط در حدود دویا سه درصد اثر گذاشته است و تودم روز افزون در کشورهای غربی زائیده افزایش بهای نفت نیست و ناشی از عوامل داخلی و همچنین خود داری کشورهای صنعتی در حصول توافق درباره اصلاح سیستم بین‌المللی پول میباشد.

با توجه به آنچه گفته شد بنظر میرسد که هدف اساسی مجمع عمومی خاص برقراری اصول نوینی برای هماهنگ ساختن روابط اقتصادی با حقایق سیاسی و اجتماعی آخرین دهه‌های قرن بیستم میباشد. بعبارت دیگر در مجمع عمومی خاص در مرحله اول بحث کلی پیرامون روابط بین جهان صنعتی و کشورهای تولیدکننده مواد اولیه بعمل خواهد آمد. البته اقدام به چنین بحثی نتیجه مستقیم قدرت سیاسی و اقتصادی است که کشورهای تولیدکننده نفت در این اواخر بدست آورده‌اند.

با این وصف این نکته را ناگفته نباید گذاشت که قبلا هم موضوع بصورت‌های دیگری عنوان شده بود که اینک چند سال پیش دولت مکزیک برای نخستین بار به سازمان ملل متحد پیشنهاد کرد یک منشور جهانی درباره حقوق و وظایف اقتصادی کشورها تدوین گردد بعلاوه قرار بر این بود که روابط اقتصادی بین‌المللی در دوره اجلاسیه خاص در سال ۱۹۷۵ مورد بحث واقع گردد. و شاید بحث موضوع در مجمع عمومی خاص موجب شود که مسائل مربوط به روابط اقتصادی بین‌المللی در اجلاسیه پاییزه مجمع عمومی سازمان ملل متحد نیز دنبال گردد.

مسائل کنونی جهان و راه حل‌های واقع بینانه‌ای که ارائه میشود

برای اینکه بتوان با واقع بینی بیشتر به نتیجه سازنده‌ای رسید باید کاری کرد که روابط بین کشورهای تولیدکننده مواد خام و مصرف‌کننده آن بر اساس عادلانه‌ای استوار شود که هم امنیت اقتصادی کشورهای صنعتی تامین گردد و هم منافع کشورهای دارنده مواد خام

منظور شود، در غیر این صورت ممکنست طرح هائی با توجه به تعداد کشورهای جهان سوم و پشتیبانی دول خاوری اروپا و چین به تصویب مجمع عمومی برسد ولی به نتیجه عملی منتهی نشود. باید حتی الامکان سعی نمود طرح هائی که عملی و موثر باشد و مورد قبول واقع گردد به تصویب برسد مگر اینکه دول صنعتی بروش دیرینه خود در کنفرانس های اونکتاد (کنفرانس های توسعه و تجارت بین المللی منعقد در ژنو، دهلی نو و سانیاگو) ادامه دهند.

بنظر میرسد بویژه مسائل زیرمورد بررسی واقع گردد و منتهی به صدور قطعنامه هائی نیز بشود.

۱- موضوع بحران انرژی

در این زمینه آقای جمشید آموزگار و زبرداری ایران که ریاست هیئت نمایندگان دولت شاهنشاهی را برعهده دارند قبل از حرکت به نیویورک ضمن مصاحبه ای متذکر شدند در جریان مجمع عمومی ویژه سازمان ملل متحد، ایران خواستار تجدید نظر^۱ سالیانه در بهای نفت خواهد شد تا تورم بین المللی منظور گردد و درآمد واقعی صادر کنندگان نفت کاهش نیابد. همچنین ایران از کشورهای عضو سازمان ملل متحد خواهد خواست که نفت را برای تولید فرآورده های پتروشیمی بکاربرند. بدیهی است همکاری بین المللی بیشتر در باره بدست آوردن منابع جدید انرژی نیز مورد نظر واقع خواهد گردید و تصور می رود نظر دولت ایران که در جهت تصمیم متخذه در کنفرانس اوپک است مورد تأیید واقع شود.

بموقع خواهد بود مجمع عمومی در عین حال توصیه کند که دولتهای عمده مصرف کننده که هم اکنون بعنوان مالیات وصولی بیش از درآمد کشورهای تولیدکننده درآمد عاید آنها میشود از میزان مالیات خود بکاهند و همچنین کمپانیهای واسطه نیز درآمد خود را که بیش از درآمد کشورهای تولید کننده است تقلیل دهند تا نفت با بهای کمتری بدست مصرف کننده برسد. (۱)

۲- مسائل مربوط به سایر مواد خام

مواد خام عمده ای که جان صنعت و تکنیک جهان به آنها بسته است تقریباً انگشت شمارند. عمده ترینشان عبارتند از: نفت، مس، سرب، نیکل، آلومینیم، منیزیم، قهوه، نقره، پلاتین، فسفات، کائوچو، پنبه، پشم، کتف، گندم، ذرت، برنج، شکر، سویا، قهوه، کاکائو و غیره. و شرایط جهانی بقدریست که بزرگترین منابع غالب این مواد در کشورهای قرار دارند که از دسته جهان سوم یا غیرمتهد بشمار میروند. عمده ترین منابع نفت و گاز در کشورهای منطقه خلیج فارس و شمال آفریقا قرار دارند. مس تقریباً منحصراً در سه چهار کشور امریکای لاتین و آفریقا پیدا میشود. فسفات، قهوه، کاکائو، شکر، کتف و غیره هر کدام وضع مشابهی دارند.

۱- در صورتیکه بتوان براساس نظر شاهنشاه آریامهر (در مصاحبه ای که با نیویورک تایمز داشتند) ضمن قطعنامه ای بدولتها توصیه نمود که شرکتهای نفتی بوسیله دولتها از صحنه بازرگانی بین المللی کنار گذارده شوند و در غیر این صورت سود آنها بپیمان معقولی محدود گردد این خود قدم موثری در جهت در دسترس گذاشتن مواد نفتی به بیای متعاسب در دست مصرف کننده خواهد بود.

بنظر میرسد که موضوع مواد خام از چند جهت مورد بحث واقع شود.

الف - کنترل مواد خام توسط کشورهای در حال توسعه دارنده آن با توجه به حاکمیت و استقلال آنها.

ب - ایجاد تسهیلاتی بدین منظور که مواد خام بویژه منابع معدنی بجای اینکه عینا بصورت سنگ صادر گردد در داخل کشورهای در حال توسعه دارنده مواد خام تصفیه شده (processed) و بصورت خالص به صدور آن مبادرت شود.

ج - بهره برداری از مواد خام بصورتیکه بتوان حداکثر استفاده را در جهت منافع جامعه جهانی از آن نمود.

د - کنترل شرکتهای چند ملیتی که از مواد خام کشورهای در حال توسعه بهره برداری میکنند

بعید نیست که طرح قطعنامه‌ای در این باره پیشنهاد شود بطوریکه جامع نظرات نامبرده در بالا باشد. در حال این نکته قابل توجه است که از سال ۱۹۶۰ تا کنون بطور کلی بر قیمت مواد خام به استثنای نفت فقط ۴۵ درصد اضافه شده و حال آنکه کالاهای صنعتی ۱۸۰ درصد افزایش یافته است.

۳- مسائل مربوط به توسعه

موضوع اجرای قطعنامه استراتژی بین‌المللی توسعه صوب مجمع عمومی مورد بررسی واقع خواهد شد و میتوان پیش بینی کرد که گذشته از لزوم شرکت کشورهای صنعتی در اعطای کمک به کشورهای در حال توسعه بویژه کشورهای کم درآمد موضوع کمک کشور های تولید کننده نفت که با افزایش بهای آن درآمد بیشتری عاید آنها میشود طرح گردد. و بدین مناسبت نظرات شاهنشاه ایران که توسط آقای جمشید آموزگار وزیر دارایی در مجمع عمومی ایران عنوان شده است قابل توجه میباشد.

آقای آموزگار از جمله گفته‌اند. ایران میخواهد یک صندوق مخصوص بیطرف برای توسعه تاسیس کند، زیرا کشورهای صنعتی ۵۱ درصد آراء را در بانک جهانی دارند و در نتیجه بعضی از برنامه های بسیار مهم که از طرف کشورهای در حال توسعه به این بانک پیشنهاد شده به علل سیاسی رد شده است.

ایشان اضافه کرده‌اند. دولت ایران خواهان آنست که در هیئت مدیره سازمان جدید که کشورهای نفت خیز و کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه (وام گیرنده) در آن آراء مساوی خواهند داشت به هر یک کشور یک رای داده شود. این هیئت مدیره خطمشی اصلی و جهت های سیاسی عمومی را تعیین خواهد کرد و یک هیئت اجرایی ۵ نفری را بر اساس کاردانی تخصصی آنها برای اداره سازمان وام دهنده تعیین خواهد کرد.

اعضای هیات اجرایی در مقابل دولتهای خود مسئولیتی نخواهند داشت و بنابراین خواهند توانست بدون هیچگونه تعصب سیاسی به کشورهای وامخواه مثلا ویتنام شمالی و جنوبی، یا کره شمالی و جنوبی وام بدهند.

دولت ایران امیدوار است که هر يك از ۲۰ کشور سالانه ۱۵۰ میلیون دلار پیر دازند و این کار را بمدت ۴ سال ادامه دهند و تا ۴ سال دیگر کشورهای فقیر تر باید بتوانند خودشان روی پایشان بایستند. اما ما انتظار نداریم که عربستان سعودی که درآمد نفتی آن در سال ۱۹۷۴ بیش از ۲۰ میلیارد دلار خواهد بود و گابون که درآمد آن فقط معادل بخشی از در آمد عربستان سعودی است، هر دو يك مبلغ به این سازمان پردازند.

وزیر دارائی ایران این نکته را نیز متذکر شده است دولت ایران امسال ۱۵ میلیارد دلار بصورت کمک متقابل دوجانبه و چند جانبه خواهد پرداخت و اضافه نموده که این مبلغ نسبت به تولید ناخالص ایران در تاریخ کمکهای عمرانی بیسابقه است و از کمک های هر کشور دیگری بیشتر میباشد.

نتیجه

مجمع عمومی خاص کمیسیون ویژه ای را مامور نموده است تا موضوع مواد خام و توسعه را مورد بررسی قرار داده و نتیجه مطالبات خود را تسلیم مجمع عمومی نماید، و آقای فریدون هویدا نماینده دائمی ایران در ملل متحد بسمت ریاست کمیسیون نامبرده تعیین شده است. به این ترتیب با توجه به تعداد نمایندگان که در بحث کلی مجمع عمومی بیاناتی ایراد خواهند نمود پیش بینی میشود در عین حال که جلسه همگانی مجمع عمومی به استماع بیانات نمایندگان ادامه دهد کمیسیون ویژه نیز براساس برنامه عملی پیشنهادی از طرف گروه ۲۷ و همچنین طرح قلمنامه هائی که پیشنهاد خواهد شد سعی نماید بین نظرات کشورهای مختلف سازش دهد و پیشنهادات سازنده و مثبتی را ارائه نماید.

با توجه به وقت کمی که در اختیار مجمع عمومی خاص است تصور نمیرود که بتوان به تدوین اصول کلی جامعی در جهت وضع منشور اقتصادی جهانی که در گذشته توسط دولت مکزیك پیشنهاد شده بود اقدام نمود. و شاید مجمع عمومی بتواند در باره مواد خام از جمله نفت و همچنین توسعه به توصیه هائی چند اکتفا کند. بدیهی است کلیه مشکلات اقتصادی که جهان با آن روبروست به این ترتیب حل نخواهد شد و شاید طبق پیشنهاد وزیر خارجه رومانی بعدا کنفرانسی برای رسیدگی به کلیه مسائل اقتصادی جهان تشکیل شود و یا دنباله بحث مجمع عمومی خاص در مجمع عمومی عادی پائیز آینده پی گیری گردد.

با توجه به آنچه گفته شد میتوان بحران انرژی را نقطه عطفی در روابط اقتصادی بین المللی تلقی نمود. این بحران موجب شده است که کشورهای دارای مواد خام به اهمیت و ارزش منابع خود آگاهی بیشتری یابند و اقدامات موقبت آمیز کشورهای عضو اوپک را بدون تردید سرمشق قرار خواهند داد کما اینکه کشورهای صادرکننده مس درسال های اخیر سازمانی بدین منظور بوجود آورده اند و بعید نیست که این روند نسبت به مواد خام دیگر گسترش یابد و همگان سعی کنند که کنترل منابع طبیعی خود را در دست بگیرند.

مع الوصف به این نکته باید توجه داشت که در اوضاع و احوال کنونی معلوم نیست کشورهای تولیدکننده سایر مواد خام بدون جلب همکاری کشورهای صنعتی بتوانند راه کشور های تولیدکننده نفت را دنبال کنند، چه گذشته ازاینکه بسیاری از مواد خام اهمیت حیاتی

نفت را برای کشورهای صنعتی ندارد، کشورهای تولیدکننده مواد اولیه خواه از نظر موقعیت جغرافیائی خواه از لحاظ ایدئولوژی سیاسی در وضعی قرار دارند که مشکل است درباره يك خط مشی واحد بتواند با یکدیگر تفاهم کامل داشته باشند.

برای اینکه بررسی مجمع عمومی خاص به نتایج مثبت برسد باید کشورهای عضو جهان سوم اعم از تولید کنندگان نفت یا دارندگان مواد خام دیگر و همچنین کشورهای فاقد مواد خام همکاری و هماهنگی بین خود را در مجمع عمومی خاص حفظ کنند. به علاوه نباید طوری عمل کنند که مذاکرات راجع به بحران انرژی سایر مسائل مرتبط با مواد خام را تحت الشعاع قرار دهد.

از این گذشته در حدود امان باید کاری کرد که مجمع عمومی خاص به جلسه مباحثه تبدیل نشود و میدان برخورد کشورهای تولیدکننده مواد خام و محصولات صنعتی نگردد و منتهای کوشش بعمل آید تا نتایج کنفرانس مورد قبول کشورهای صنعتی و کشورهای تولید کننده مواد خام واقع شود مگر اینکه کشورهای صنعتی از بذل همکاری لازم خود داری نمایند خوشبختانه در جریان مذاکرات مجمع عمومی خاص نمایندگان اکثر کشورهای بزرگ صنعتی بجای مقابله با خواستهای مشروع ممالک در حال توسعه روش آشتی جویانه ای در پیش گرفتند و تمایل خود را به همکاری در حل مشکلات اقتصادی امروز جهان تاکید نمودند. حتی اظهارات کی سینجر وزیر امور خارجه آمریکا هم در عین حال که حاکی از نارضایتی آن کشور از اقدامات اخیر کشورهای صادرکننده نفت بود (و قسمتی از بیانات او مورد اعتراض ایران قرار گرفت) مضمن پیشنهادهائی در جهت حل مشکلات اقتصادی جهان بود. (۱)

بحران انرژی میتواند موجبات برقراری سیستم نوینی را در روابط اقتصادی جهانی فراهم کند بشرط اینکه مجمع عمومی آنها به تصویب قطعنامه‌هایی که صورت کلی داشته اکتفا ننماید بلکه سعی کند لاقلاً قسمتی از اصول نظام نوینی را که باید حاکم بر روابط اقتصادی بین‌المللی باشد وضع نماید. افکار عمومی جهانی این انتظار را از مجمع عمومی خاص دارد.

امید داریم بطوریکه در مقاله مندرج در شماره ده این مجله متذکر شدیم سازمان ملل متحد که تا کنون نتوانسته است امنیت جمعی را در سطح سیاسی بطوریکه مورد نظر واضعین منشور ملل متحد بوده تأمین کند، گامهای موثری در راه تأمین امنیت اقتصادی جامعه جهانی بردارد. و بدیهی است امنیت اقتصادی جامعه جهانی عامل اساسی در راه استقرار صلح و امنیت بین‌المللی خواهد بود.

- ۱- وزیر امور خارجه آمریکا ضمن نطق خود در جلسه روز ۲۶ فروردین مجمع عمومی خاص بد مطرح شد ماده‌ای برای رفع مشکلات اقتصادی جهان عرضه کرد که خلاصه آن از این قرار است :
- ۱- توزیع منصفانه نفت توأم با تلاش برای کنترل ژورم قیمت ها
- ۲- ایجاد تعادل در تولید ، مصرف مواد خام و بنحویکه از کمبود بعضی مواد یا مازاد برخی دیگر جلوگیری شود

۳- کمک به کشورهای در حال رشد برای جبران افزایش بیای مواد خام منجمله نفت

۴- ایجاد موازنه بین تولید مواد غذایی و رشد جمعیت

۵- همکاری کشورهای پیشرفته و روبه توسعه برای اصلاح سیستم پولی و بازرگانی جهان

۶- توسعه برنامه‌های تحقیقاتی و استفاده از علم و تکنولوژی برای رفع کمبود انرژی و مواد غذایی